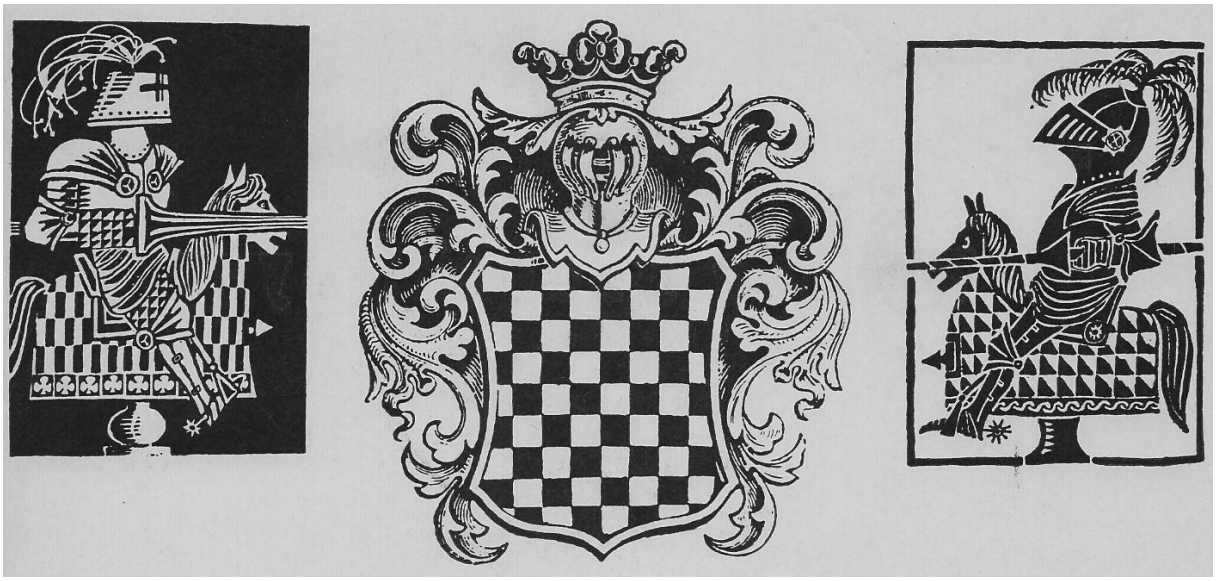

Schaak-Schild-Digitaal

Contact en Informatie

Schaakkring Boris Spassky Schilde

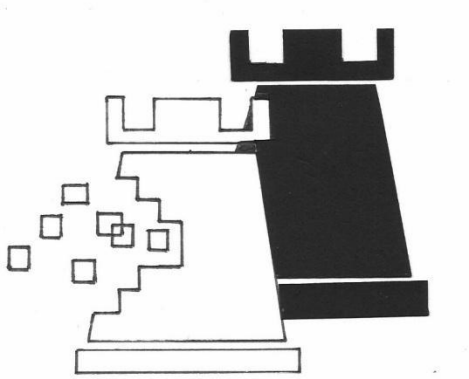

NR. 6 – Juli 2022

INHOUDSTAFEL

Voorwoord

Onze kijk op de praktijk

Probleemrubriek

IGNAAS (2)

Eindspelrubriek

Uitsmijter: Karikaturen

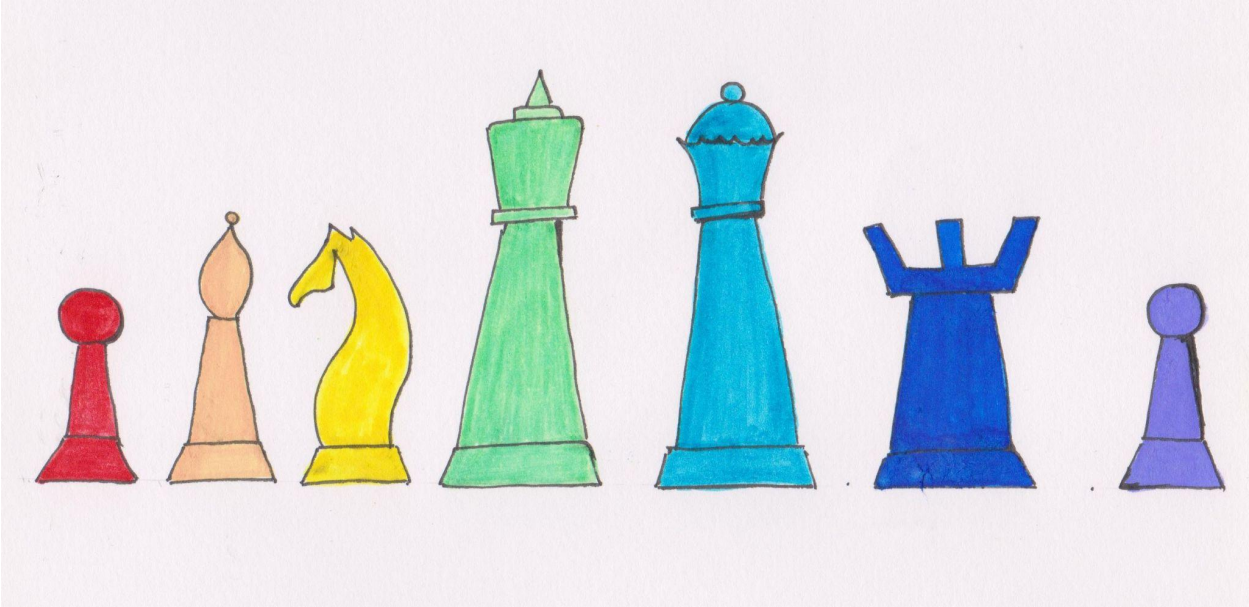

Tekening: Walter

Voorwoord

Beste schaakvrienden,

Vanaf juli spelen we niet meer in het lokaal aan de Oudebaan. Vermits dat binnen afzienbare tijd wordt afgebroken, hebben we onze zoektocht naar een nieuwe locatie noodgedwongen alweer verder gezet. Via de sportdienst van de gemeente zijn we uitgekomen op de cafetaria van de sporthal van Vennebos, Hoevedreef 5 te Schilde, gelegen op de terreinen van het atheneum. Zolang er geen nieuwe sporthal gebouwd is in Schilde, kan de gemeente de sporthal en de cafetaria uitbesteden aan erkende verenigingen. Deze lokalen bevinden zich aan de rand van het centrum en beschikken over ruim voldoende parkeergelegenheid. We mogen er een eigen kast plaatsen, alsook een kleine koelkast. We proberen dit allemaal zo vlug mogelijk in orde te krijgen. De zaal oogt aangenaam en is zeker ruim genoeg voor onze club. Uiteraard hopen we ook dat we nu eindelijk voor een geruime tijd “veilig” zijn.

Het clubkampioenschap in de beide reeksen is bijna afgerond, voor verdere details verwijs ik graag naar onze website. Een uitgebreide bespreking van het CK en HB 2021-22 kan in een volgende aflevering aan bod komen.

In juli en augustus organiseren we, naar goede gewoonte, een verrassingstoernooi, bij echte BSSers beter gekend als het "zak-toernooi". Aan het begin van de avond gaan de namen van alle aanwezigen in een zakje, en wordt er door trekking uitgemaakt wie tegen wie speelt. Winst is 3 punten, remise 2 en verlies 1. Wie uit de boot valt bij een onpaar aantal aanwezigen, krijgt 2 punten. De tijdsinstelling is hetzelfde als bij CK en HB, en zal dus ook doorgegeven worden voor elo-verwerking.

Overigens, het doorgeven aan de KBSB van de resultaten voor elo-verwerking gebeurt voortaan door Brenn Quirynen, waarvoor onze dank!

Er wordt binnenkort naar iedereen een mail gestuurd met een enquête i.v.m. de verdere werking van onze club, o.a. wat betreft de organisatie van het nieuwe CK voor het werkingsjaar 2022-23. We hopen dat jullie deze vragenlijst massaal invullen en terugsturen! In deze mail zullen ook de nodige gegevens staan voor de hernieuwing van het lidmaatschap.

Nog een laatste bemerking bij ons tijdschrift: door omstandigheden was het niet zo eenvoudig deze aflevering voor mekaar te krijgen. De zeer waardevolle bijdragen van Ward in dit en de vorige nummers verdienen zeker jullie aandacht! Hierbij wil ik nogmaals een warme oproep doen aan alle leden: het tijdschrift kan enkel blijven bestaan als er ook van jullie bijdragen komen. Alles wat met schaken te maken heeft is welkom: partijbesprekingen, verrassende stellingen uit de praktijk, cartoons, foto's, boeiende artikels, persoonlijke ontboezemingen enz.

Lucas

Onze kijk op de praktijk

We bekijken in deze editie 1 partij en 1 stelling uit CK 2.

Partij: Eugène - Stijn

`1. e4 e5 2. Nf3`
Ik wist dat de tegenstander een `1. e4 e5 2. Nf3`-speler is, dus ik had me voorbereid op een Stafford-gambit, aangezien hij daar (online) geregeld in mee gaat.
`2. … Nf6 3. Nxe5 Nc6 4. Nxc6 dxc6`
En inderdaad, Stafford Gambit time!

`5. Nc3 Bc5 6. h3`
Beste zet, en volgens sommigen de refutation van Stafford. Maar het agressieve antwoord `6. ...g5` biedt opties voor zwart! Bekijk zeker ook dit filmpje
`6. ...g5 7. Be2`
Redelijk natuurlijke zet, maar niet de beste: `7. d3 h6 8. Qf3 Be6 9.Be3 Bd4 10. Bxd4 Qxd4 11. 0-0-0 Nd7`
`7. ...Qd4 8. 0-0 Rg8`
Dit is misschien een foutje. De g5-theorie die ik had gestudeerd, zei eigenlijk om hier g4 te spelen.

9. d3 g4 10. Be3 Qd6 11. Bxc5 Qxc5 12. d4 Qg5 13.f4 gxf3! 14. Bxf3 Bxh3! 15. Rf2 Ng4 (diagram)

De computer vindt rokeren beter, maar het initiatief behouden en de aanval doorzetten is zeker geen slechte optie.

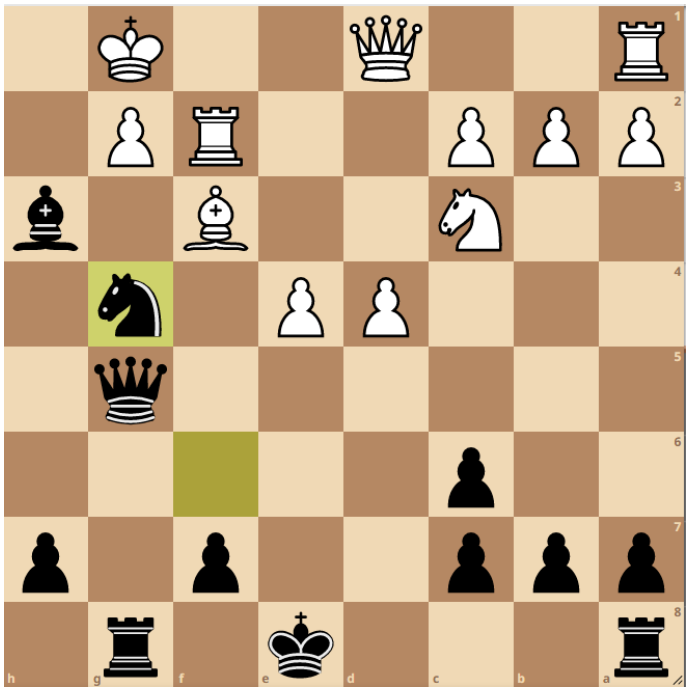

16. Bxg4 Bxg4 17. Qf1 h5

Ook hier blijven we aanvallen op de koningsvleugel.

18. Ne2 h4 19. Kh2 Bxe2 20. Qxe2 Qg3 21. Kh1 Rh8 22. Qf3

De eerste keer dat mijn aanval echt stopt, ik had niets concreet meer, dus rokeren en de laatste toren activeren leek mij sowieso de beste optie hier. 22. Rf3 Qg4 was mijn idee geweest.

22. … 0-0-0 23. Qf5 Kb8 24. Rf3 Qg7 25. Qxf7 Qxd4 26. Rd3 Qxe4 27. Rxd8+ Rxd8 28. Qf6 Kc8 29. Qf2 h3!! 30. Qf3 hxg2+!! 31. Qxg2 Rh8+ 32. Kg1.

En wat volgt is onvergeeflijk... Ik had 32... Qe3+ zeker gezien, al enkele zetten hiervoor, maar om een onverklaarbare reden besliste ik in een fractie van een seconde (zonder grote tijdsdruk, nog 15min op de klok) om Rg8 te spelen "want dan staat de dame in penning"... Zucht...

32. ... Rg8?? 33. Qxg8+ Kd7 Rd1+ opgave

Stijn

Stelling: Luc - Filip

De overgang van “thuisspeler” naar “clubspeler” is niet vanzelfsprekend. Filip heeft zich zonder aarzelen in het CK gestort, en betaalt dit jaar uiteraard leergeld. Maar ik ben er zeker van dat hij nog veel progressie zal maken, en volgend jaar in het CK zeker zal scoren!

In onze partij voor CK2 bereikten we na 20 zetten de volgende stelling:

Ik dacht met 21. c6 een sterke zet te doen, en uit de reactie van Filip maakte ik op dat hij dat ook vond. Tijdens het nadenken van Filip zag ik echter, dat hij gerust Pxc6 kan antwoorden, want als ik de pion terugneem, speelt hij Ta8! Tot mijn opluchting op dat moment zag Filip dit niet. Bij de analyse achteraf dachten we dat die dreiging met Ta8 inderdaad wel erg sterk was.

Thuis heb ik, tegen mijn gewoonte in, de partij nog eens nagespeeld… er was wel een stevige verdedigingszet voor wit: i.p.v. op zet 22. het paard op c6 te nemen, kan ik Da2 spelen, met dreiging Dxe6+…

Geen van ons beide, noch de enkele mee analyserende toeschouwers hadden dit gezien.

Vreemd hoe verrassend dat schaken toch telkens weer is, ook op “gewoon” niveau.

Lucas

Probleemrubriek

Eerst de oplossing van de tweezetten van mei:

1. **2#** Robert Lincoln

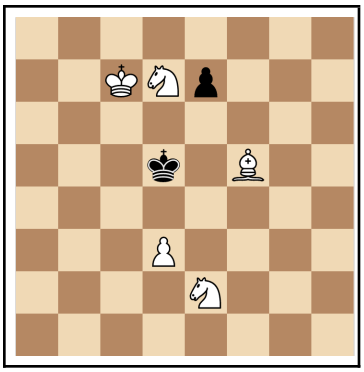

(5+2)

2. **2#** Petko Petkov

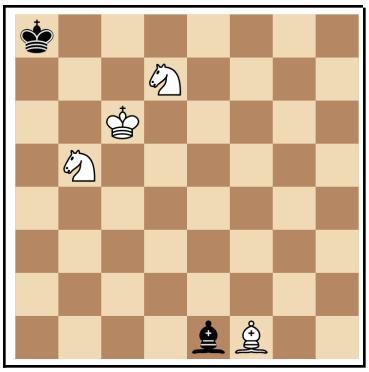

(4+2)

3. **2#** NN

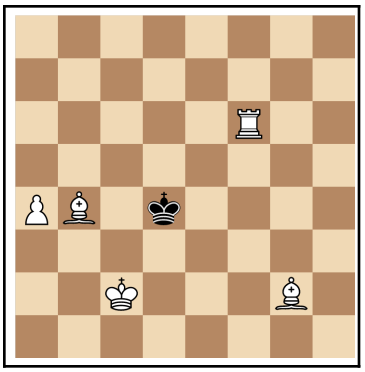

(5+1)

1. Deze tweezet verscheen in 1985 in “Newark Star-Ledger”.

Sleutelzet: **1.Lg6** tempo.

1…Ke6 2.Pf4 mat.

1…e5 2.Lf7 mat.

1…e6 2.Le4 mat. Deze matzet lag al klaar zonder sleutelzet.

Tempo wil zeggen dat wit na de sleutelzet geen dreiging heeft om op de tweede zet mat te zetten. De internationaal gebruikte term daarvoor is het Duitse “Zugzwang”. Het betekent dat zwart na de sleutelzet enkel verzwakkende zetten kan uitvoeren waarna wit wel mat kan zetten. Zwart is dus in zetdwang.

Robert Lincoln was een Amerikaanse componist die gespecialiseerd was in miniatuur-tweezetten, d.w.z. problemen met maximum 7 stukken op het bord.

2. Deze tweezet verscheen voor het eerst in 1962 in “Il due mosse”

Sleutelzet **1.Lg2** dreigt A 2.Kb6 of B 2.Kc5 of C 2.Kc7 of D 2.Kd6 mat Er dreigen dus vier verschillende matzetten.

1…La5 2.Kc5 of 2.Kd6 mat. BD

1…Lb4 2.Kb6 of 2.Kc7 mat. AC

1…Lf2 2.Kc7 of 2.Kd6 mat. CD

1…Lg3 2.Kb6 of 2.Kc5 mat. AB

Elke matzet komt tweemaal voor, maar telkens in een wisselend paar.

De Bulgaar Petkov telt het grootste aantal geselecteerde problemen in de FIDE-albums (zie verder). Hij hield duidelijk van een spelletje in zijn composities.

3. Ik ken de auteur van dit probleem niet. Het werd getoond tijdens een problemisten-congres in Pula (Kroatië) in 1997.

Sleutelzet **1.Lf3** tempo.

1…Kc4 2.Tf4 mat.

1…Ke3 2.Lc5 mat. Enkel in deze variant lag de matzet niet klaar.

1…Ke5 2.Lc3 mat.

Weer een tempoprobleem.

Jurgen Beckers was nogmaals de snelste (email van 2 mei!) oplosser met alle sleutelzetten en varianten correct en daarbij nog snedige commentaar. Hij bestempelde de opgaven als wel erg simpel. De Petkov vond hij een lelijk probleem. Jurgen is dan ook een ervaren oplosser die al in de jaren 80 van de vorige eeuw deelnam aan oploswedstrijden.

Lucas beperkte zich tot een volledig juiste oplossing van nr 3.

Het deed plezier om Arno Verheij als nieuwe oplosser te begroeten. Spijtig genoeg sloeg hij de bal echter mis. Enkel de varianten met de matzetten die klaar lagen gaf hij aan, maar daar speelt de sleutelzet geen rol. Volgende keer het iets beter op het bord bekijken is de boodschap.

We kiezen voor de drie opgaven van vandaag opnieuw miniatuur-tweezetten (max 7 stukken).

Ze zijn alle drie van de hand van Ignaas Vandemeulebroucke en gelet op het beperkt aantal stukken niet zo moeilijk.

Graag oplossingen aan edward.stoffelen@skynet.be ten laatste op 10 augustus.

1. **2#** Ignaas Vandemeulebroucke

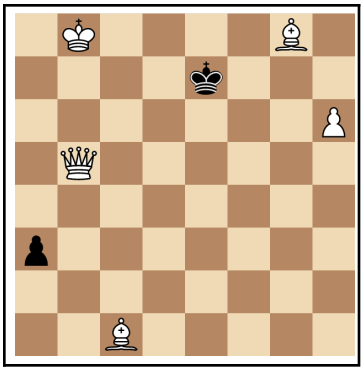

(5+2)

2. **2#** Ignaas Vandemeulebroucke

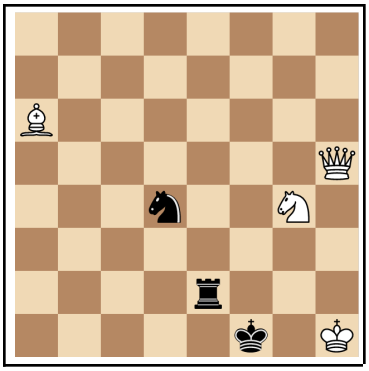

(4+3)

3. **2#** Ignaas Vandemeulebroucke

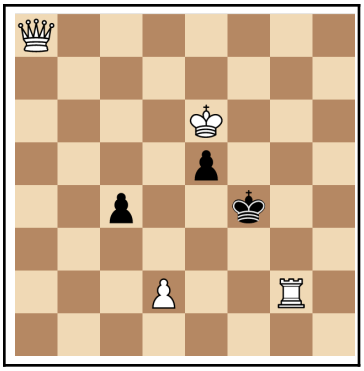

(4+3)

IGNAAS (2)

De Duitser Peter Kniest gaf rond 1990 vier boekjes uit: “Caissas Schlossbewohner”. In het 4e deel liet hij Ignaas zichzelf voorstellen. Hier volgt de tweede aflevering. Ignaas is dus zelf aan het woord met enkele toelichtingen van mij.

Ik vind organizatie erg belangrijk, al gaat het dan – althans in mijn geval – ten koste van de kompositie. Regelmatig zie ik de kans in de krant voor een deugdelijke propaganda te zorgen, want beroepshalve ben ik journalist. Een échte, met een échte perskaart en bij een échte krant. Daar ga ik begrijpelijk trots op. Iets anders kan ik toch niet, vooral niet als het om handenarbeid gaat, tot grote ontgoocheling van mijn echtgenote Adrienne en onze drie volwassen zonen. Ach ja, ik ben ook grootvader, maar dat is allerminst mijn verdienste. En je moet niet denken dat ik de bijgaande tekening zelf heb gemaakt. Deed mijn broer Erik, een karikaturist. Ook een échte…

Mijn oudste zoon, Mark, is een uitstekend oplosser. Ik koester reeds lang de droom om ooit met hem samen ploeg te vormen en deel te nemen aan het WCST (World chess solving team). Dàt zou nog eens wat zijn: België voor de eerste keer bij de deelnemers en dan nog met een team van vader en zoon. Onder het kritisch oog van echtgenote en moeder, want die is de jongste tijd nog zelden weg te houden van het FIDE-PCCC-congres (Permanent Commission for Chess Composition).

Naar het schijnt zocht ik het als komponist veel te lang in stervluchten en tweezetten, een terrein, waarin alles reeds tien keer gezegd werd. Tot op heden maakte ik ongeveer 250 kompositie, inderdaad veel tweezetten. Zowat 150 ervan werden reeds gepubliceerd, een tiental werden bekroond, twee ervan met een eerste prijs. Mijn allereerste helpmat in twee (Probleemblad ’85) was tot mijn eigen verbazing meteen een voltreffer.

Mijn naam zal je niet ontdekken in enig FIDE-album, hoewel ik daar vanzelfsprekend ambities voor heb. Dat komt waarschijnlijk omdat hij (de naam) veel te lang is en niet op de breedte van één kolom kan gezet worden. Nenad Petrović en zijn opvolgers zullen dat blijkbaar erg lastig vinden en ongelijk kan ik ze niet eens geven !

Het is reeds een hele eer tussen “Caissas Schlossbewohner” een plaatsje te krijgen. Maar Peter Kniest moest zijn volgende uitgave toch op één of andere manier opvullen. Ik zal het hem dus zo gemakkelijk mogelijk maken en met een afkorting ondertekenen.

i.van

- Vandemeulebroucke Ignaas
  Overhout 13, B 2060 Merksem
  (Antwerpen, Belgien)
- Beruf : Journalist
- Zeitung : Gazet van Antwerpen
- Verheiratet mit Adrienne, drei Sohne (Mark, Luk, Bart) und ein Kleinsohn (Vincent)
- 250 Probleme, meistens Zweizüger, etwa 150 publiziert
- Seit 1976 monatlich Problemspalte “Belgisch Schaakbord / Échiquier Belge”
- Ausgabe von “Horizon”, dreimonatlich, zusammen mit Kurt Smulders
- Abgeordneter Belgiens Fide PCCC

1. **2#** Stern 1976

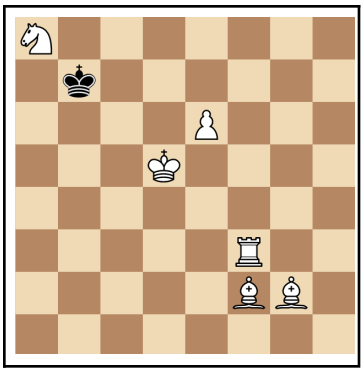

(6+1)

2. **2#** Memorial R. Gevers ’84
4e prijs 1e Belg. prijs

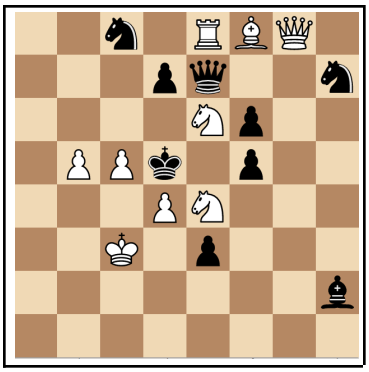

(9+9)

3. **H2#** Probleemblad ’85
1e prijs
FIDE-album ‘83-’85

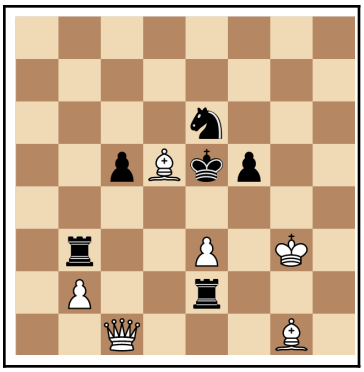

(6+6)

4. Urdruck **H3#** Circe

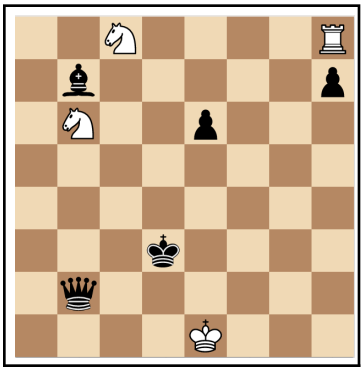

(4+5)

Lösungen: 1) 1.Kc4 2) 1.Dg2 (change mates; switchback) 3) a: 1.Tbxe3+ Lf3 2.Kd4 Dc3±
b: 1.Texe3+ Kh4 2.Kf4 Lh2± 4) 1.Dxh8(Ta1) Sd5 2.Dxc8(Sb1) Sbc3 3.Dc4 0-0-0± (alle weisse Stücke am Zug).

Toelichting

Het eerste deel van de FIDE-albums verscheen in 1964 en bestreek de periode 1945-1955. We treffen daarin aan de beste komposities van tweezetten, driezetten, meerzetten, eindspelstudies, helpmatten en zelfmatten die in die periode verschenen zijn. In 1971 kwam dan een aanvulling voor de periode 1914-1944. De bezielende figuur was de Joegoslaaf Nenad Petrović. Nadien werd telkens voor de periode van drie jaar een selectie gepubliceerd. Ignaas zijn bijdrage bij Peter Kniest verscheen in 1991. Net te vroeg voor dat zijn helpmat in 1992 verkozen werd voor het FIDE-album 1983-1985 (nr 677 1e prijs Probleemblad 1985). Ignaas had het in zijn bijdrage als derde probleem gegeven De toevoeging “FIDE-album” is van mij. Ook in het album 1989-1991 mocht hij het genoegen smaken dat een tweezet opgenomen werd (nr A150 een samenwerking met Albert Koldijk verschenen in Probleemblad 1991).

Ik geef hem hier weer:

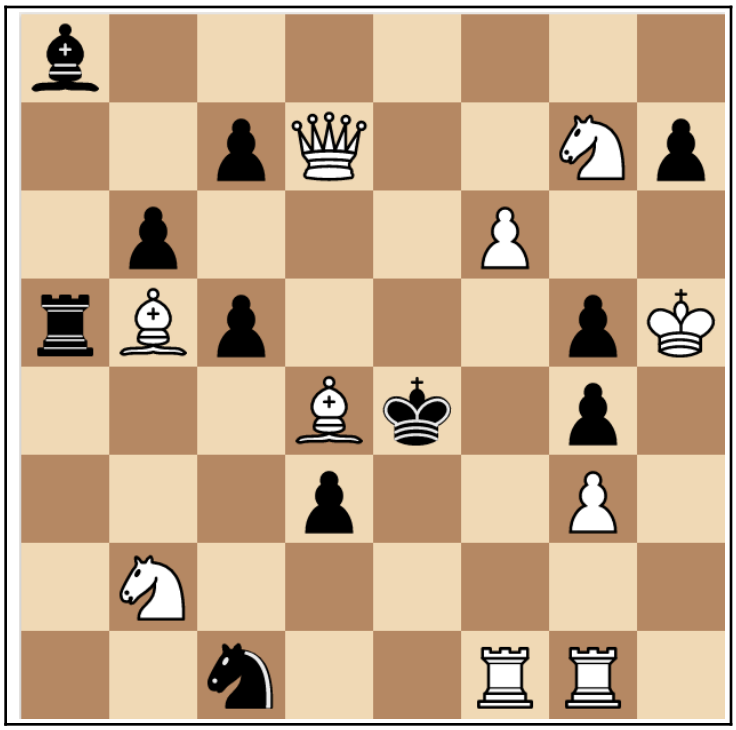

(10+11)

Oplossing: **1.Lf2** dreigt 2.Df5 mat.

1…Ke5 2. De6 mat.

1…Kf3 2.Dxg4 mat.

Na de sleutelzet krijgt de ZK twee vluchtvelden.
De Hannelius- en Ruchlis-probleemthema's zijn hier aan de orde.

Zoals blijkt uit de selectie bij zijn artikel was Ignaas niet alleen in de gewone (orthodoxe) tweezetten geïnteresseerd, maar ook in helpmatten. Dat is een probleemgenre waarbij zwart begint en wit helpt om zichzelf mat te zetten. Bij een helpmat in tweezetten (H2#) zijn er dus vier halve zetten nodig en dit in tegenstelling tot een gewone tweezet waar drie halve zetten voldoen. Na de eerste jaren dat helpmatten opdoken werd vrij vlug als bijkomende eis gesteld dat er twee oplossingen (of zelfs meer) moesten zijn. Die moesten dan wel een onderlinge samenhang tonen. Bij nr 3 van Ignaas is dat met a) en b) heel mooi gelukt. Na zijn eerste succesrijke helpmat geraakte Ignaas meer en meer gefascineerd door de mogelijkheden van de helpmatten en componeerde er dan ook een heleboel. In een volgende bijdrage zal ik wat meer van zijn problemen voorstellen.

In de FIDE is er een geaffilieerde organisatie die zich bezighoudt met problematiek, de PCCC (Permanent Commission for Chess Composition). Het is dank zij Ignaas dat België eind de jaren tachtig van vorige eeuw lid werd. Hijzelf was meer dan dertig jaar de afgevaardigde van ons land tot Luc Palmans het stokje overnam. Bij het jaarlijks congres in telkens weer een ander land is er ook een wereldkampioenschap oplossen van schaakproblemen dat veel ervaren grootmeesters lokt. Zo is bijv; het Engelse team vertegenwoordigd door drie GM: John Nunn, Jonathan Mestel en Colin McNab. Ze zijn zowel GM in bordschaak als in oplosschaak. Belgische deelnemers zijn Marcel Van Herck, Andy Ooms en Eddy Van Beers. De laatste is GM oplosschaken.

Ward Stoffelen

Eindspelrubriek

1. Josef Dobiáš
Narodni Listy 1926

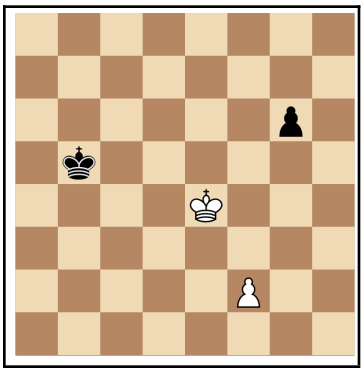

(2+2) Wit aan zet wint

2. Orrin Frink
Pittsburgh Post 1923

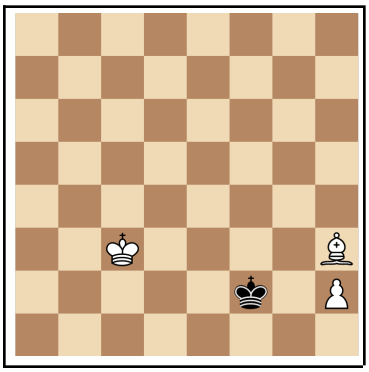

(3+1) Wit aan zet wint

3. Eugene Cook
1864

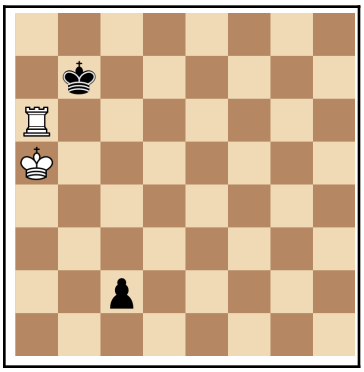

(2+2) Wit begint en houdt remise

1. Dobias

De witte koning moet nauwkeurig manoeuvreren.

1.Kd4! De enige weg naar winst. Fout is 1.Kd5? Kb4! 2.Kd4 Kb3.f4 Kc2 4.Ke5 Kd3 5.Kf6 Ke4 of 1.f4? Kc4 2.Ke5 Kd3 3.Kf6 Ke4.

1...Kc6 2.Ke5! Wit houdt de ZK op afstand.

2...Kc5 f4! Op het juiste ogenblik rukt de pion op. Na 3.Kf6? Kd4 4.Kxg6 Ke4 of 3.f3? Kc4 4.Ke4 Kc5 5.f4 Kd6 loopt het fout voor wit.

3...Kc4 4.Kf6 en wit wint

2. Frink

In een gewoon geval heeft de witte loper hier de verkeerde kleur, d.w.z. niet de kleur van het promotieveld.

Wegens de dreiging 1...Kg1 is het duidelijk dat de witte loper moet zetten.

1.Ld7! is het enige juiste veld.

1...Ke3! 1.Kf3? 2.Kd4 Kf4 3.h4 verliest voor zwart.

2.h4 Ke4 of 2...Kf4 3.Kd4 en wint.

3.h5 Ke5 4.h6 Kf6

En nu verhindert wit de verdere opmars van de ZK door: 5.Le8!

Loper en pion slagen er op het einde in de ZK af te houden zonder hulp van hun koning.

3. Cook

1.Tb6+ Kc7 2.Tb4! c1=D 3.Tc4+ DxTc4 en wit staat pat.
Iets dat alle partijspelers toch moeten kennen.

Ik weet niet hoeveel schakers ons Schaak-Schild-Digitaal krijgen, maar Lucas was de enige die zich aan de oplossing van deze toch vrij eenvoudige eindspelstudies waagde. En hij loste ze alle drie keurig op. Proficiat Lucas!
Maar zo kun je dus niet spreken van een oploswedstrijd. Want de laatste is ook de eerste. Ik zie er dan ook van af nog opgaven voor te stellen.

Om het belang van eindspelen met weinig stukken te tonen, hier nog een miniatuur-pionneneindspel van Maiselis uit 1921.

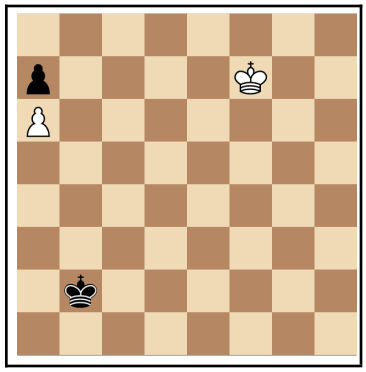

(2+2) Wit aan zet wint.

Opnieuw is de koningsroute van essentieel belang. De zwarte pion valt op de vijfde zet. En toch kan zwart remise houden als wit niet de juiste weg kiest.
1.Ke6! Weer de enige zet.
1…Kc3 2.Kd5!! Deze"bodycheck" is een gewichtig manoeuvre in pioneindspelen. De ZK wordt gehinderd in zijn bewegingsvrijheid.

2…Kb4 3.Kc6 Ka5 4.Kb7 Kb5 5.Kxa7 Kc6 6.Kb8 en wint.

Zelfs schaakmeesters kennen niet altijd dit sluwe manoeuvre. Ten bewijze de partij Schlage-Ahues (Berlijn 1921). In dezelfde diagramstand als Maiselis ging wit in de fout.

Na 1.Ke6 Kc3 2.Kd6? Kd4 3.Kc6 Ke5! 4.Kb7 Kd6 5.Kxa7 Kc7 eindigde de partij in remise.

De rechte weg leidt hier niet tot het verlangde doel, wel de bochtige route. Nochtans vereist die hetzelfde aantal zetten!

Ward Stoffelen

Uitsmijter: Karikaturen

Als afsluiter van deze editie, nog enkele karikaturen uit ons archief! Kan je raden wie ze voorstellen?